

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kivántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik's pontosan és jutányosan közöltetik.

Teljes számú példányokkal még szolgálhat a szerkesztőség.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország. Kinevezések's előléptetések Rozsnyai tüzvész. Tisztesbek szavazásjoga. Válasz a N. U. temesi levelezőjének. Pest, Zala és Hont megyék közgyűlései Budapestnapló.

Spanyolország. (Néplázongás Madridban; a baszk népnek Izabella iránti vonzalma; ünnepeik.)

Franciaország. (Zélvész-okozta károk; párkamrai tagok.)

Schweiz. (Szövetséggyűlés befejezve; Luzern nagy tanácsának határozata.)

Törökország. (Diván tagok sorsa; hijányok's főbb teendőik.)

Elegyhírek.

Ertesítő gabonaár; dunavizállítás.

Magyar- és Erdélyország.

Ócs. 's ap. kir. fels. b. Orsz. Ferencz m. k. helytartósági tiszti. fogalmazót a' köz. udv. kinstárnál számfeletti udv. fogalmazóvá, 's Cseghéó Lőrincznek a' m. k. u. kancelláriához titoknokká léptetése által megürült stantánaestisztai helyére Bolza Janos kir. kinstári fogalmazót kegy. kinevezni méltóztatott.

A' nmg. magy. kir. udv. kamara a' szilágyoslyói k. sóhivatalnál megürült ellenőrségre P o p i n i János ottani sómáza-mestert, ennek helyébe viszont sómázamester-ré Raun Ignác helybeli mázsálót; végre ez utóbbinak helyére Farkas Ferencz makói sópajtaort alkalmazá.

Rozsnyai tüzvész. Rozsnyó városa év-könyveiben örökké g y a s z o s emlékeztetül leszen az 1845ik esztendő's fájdalommal fog visszaemlékezni a' késő maradék a' vészteljes napokra, melyek őt ez évben kétszer érték. — Mert alig volt még időnk a' város biztosításáról's azon 92 család fölsegélléséről gondoskodnunk, melyet mult julius 18. 19. 20. napjaiban az árvíz vagy tetemesen megkárosított, vagy véginségre taszított; már is ujjlag súlyosabb csapás érte városunkat. Augustus 27én délutáni 3 órakor a' piac keleti oldalán tűz támadván, délkeleti szél mellett, rövid két óra alatt 62 nagyobb ház lett lángok martaléka, és 104 család sirtaja elpusztult vagy onát. A' piac két oldalán levő emeletes házakat's a' csucsomi-utca nagyobb részét érte a' csapás. — A' leégett épületek között van: a' püspöki lak, a' sz. ferencziek zárdája, temploma és tornya, melynek harangjai is elolvadtak, a' piac közepén egészen elkülönítve álló praemonstráti szerzet, két kórház, r. kath. elemi iskola és kántorház, evang. tanítólak, 's katonai lakanya. Tetemesen növeli a' kárt az, hogy több természeli és takarmánnyal teli csűr megégett. 'Sha fordulást kap a' szél, vagy nagy erőddel néhány ház fedelét még jókor letakarni nem sikerül, bizonyosan az egész város semmivé lett volna. Az eddig tudvalevő kár 300,000 frtnál többre rug. Rozsnyó városának semmi jövedelme, lakosai kereskedésből és mesterségből élnek's így maga erejéből a' város e' kétszeres csapásból alig vergődhetik ki: azért egész bizodalommal megkérjük t. szerkesztő urat arra, méltóztatnék elbusult aggodalmas helyzetünket becses lapjaiban közhírré tenni's hazánk emberbaráti minden lakosát felszólítani, *) hogy miként Rozsnyó városa segédkezit sujtott szerencsétlenektől soha el nem vontá, ők is sziveskedjenek adakozásikkal járulni azon város fölsegéllésére, mely kétszer egy évben ollyigen súlyosan látogatatték meg 'sat. Rozsnyón 1845. f. é. aug. 28ik napján tartott tanácsülésünkhől; szabad Rozsnyó püspöki és bányaváros főbírája és tanácsa.

Tisztesbek szavazásjoga. Nem vagyok azok közül, kik szabadelvűségü tullanólásukban minden jogot az általános egyenlőség eszméje szerint ügyeksenek nivellálni; sőt inkább — midőn a' polgárzat minden tagjainak, és jog kívánatában polgári egyenlőségét, azaz kinekinek azon jogát, miszerint személye és vagyona a' társadalomban egyenlőn védve's biztosítva legyen, állítom: más részről a' po-

*) A' kettős elem által's ugyszólván egy hónap alatt szenvedett iszonyu kár és szerencsétlenség maga magában is elég hatalmas szózatot emel olly tetemesen sujtott rozsnyai feleink's honfársaink fölsegítésére, mit mi azon szives bizodalmu kérelemmel vagyunk h á t r a k kísérni, hogy az e' végre szánt pénzbeli segély átvételére's kellő czélhoz juttatására édesörömet ajánlkozunk, a' szerk.

litikai jogok gyakorlatában az egyenlőséget észlelenes, polgárzatra nézve veszélyes's üdvetlennek látom. 'S pedig, mert igen sok, conditio sine qua non-ja van azon jogokkali helyes élésnek; mert gyakorlatukat a' közállományi csönd és béke érdekében, észszerűen csak bizonyos, nem mindenben fölhalálható fokozatu, szellemi és erkölcsi műveltség's némi belső és külső önállóság fölételében engedhetni meg. Mik ha hijányzanak, kést adunk a' tanácstalan tudatlanság's erkölcsileg aljas jogalanyok kezébe, hogy vele a' társadalmi jóllétet sértégekessék's idézzenek elő végelemzésben egy ollyan állapotot, minek becsületes neve: pór-uralom.

Ezen, ugyhiszem elvitázhatlan előzvény után nincs más mód mint lehangolni a' tout prix népet boldogítani akaró vágyainkat, 's higgadtan csak azt kívánni: terjesztessenek ki e' jogok a' képesség legszélső vonaláig, azaz ruháztassanak föl velők a' társaság mindazon tagjai, kik elegendő érettség's műveltséggel bírnak azokat ugy gyakorolni, mint a' közállomány java és érdeke kívánja; de a' többiek ne, semmiképen ne. —

De honnan's miről tudjuk meg: ki legyen a' joggyakorlásra kivántató képességgel felruházva? mi lesz biztosítéka annak: oda van é valaki képezve szellem's erkölcsileg, hogy vissza nem élvén honpolgári jogával, azt észszerűleg's helyesen használandja?.. A' művelt külföldi nemzetek, hamar kibontakozva a' hűbéri alakokból, időn által szerzett tapasztalat után ezt ma már bizonyos censushoz, mint a' kivántató képesség önállóság biztosítékához kötik azon egyszerű okból, mert a' pénz de regula műveltséget föltelezvé: a' census's pénzaristokratia, mint előjoggal helyesen élendés biztosítéka, sokkal fontosnak bizonyult, mint tán némely tapasztalást megvetve tiszta eszményi uton politizálók vélik. —

'S hát nálunk hogyan áll ezt illetőleg a' dolog? Szellőztessük meg kissé a' multkor kárpitját, megtekintvén, mit rejtenek a' függönyök. Harezos apáink fegyverrel szerezvén sajátjokká e' hazát, a' meghódítottak's azok, kik valamely okból *) előjogaikat elveszték, az emberméltóság illusioinál szolgáló személyrabokká — kiket még csak emberekül is nagy Lajos kir. alatt hallunk legelőször említettetni — a' hódító győzők pedig, fentartván szabadsagukat, a' papsággal együtt, mely itt is mint másutt nagy tekintély's befolyást szerzett, mindenféle jogokkal bíró honpolgárokka lönek. Ezek foglalták tehát el a' kaszt-szerű osztályra szorítókozó alkotvány sánczeit, hova ugyan az újabb időkben a' sz. kir. városok és kerületek is befogadtattak, ha nem ugy is mint lehet és kell vala. — Ekként a' politikai jogok gyakorlásának nálunk a' születés vagy rend nézetett kizárólagos föl-téteül's a' képesség biztosítékául. —

Szabadjon erre nézve igénytelen eszmézetemet röviden előadni. — Megengedem, miszerint születés által tökélyesb lelki és testi minőséget nyerhetünk ugyan, ezek a' természet kegyadományi levén; ámde ezek osztásánál nem gravitál a' természet par excellence a' nemzetségi fahoz, hanem tetszése szerint sáfarkodik azokkal, nem nézvéen nemes, vagy nem nemes, a' társadalom alsó vagy felső fokozatán van é kegyence. Az is igaz, hogy születés által szerencséb külvizonyokba's kedvezőbb helyzetbe léphetünk, melyben aztán nagy természetesen több alkalmunk lehet magunkat művelhetni, segédszereket nyervén bizonyos ismértek's képességek szerzésére. — És épen ez volt sorsa a' kiváltságoltaknak, mint ingatlan birtok által vagyonosoknak, midőn a' II. 4. 's 1543: 36. t. ez. ben köznépek czimzett honfiak mindczen előnyt nélkülözvén, legszegényebbek, e' miatt legtudatlanabbak, tehát alkalmatlanok is lettek volna

*) Illyen ok volt, midőn a' közönséget egyenlőn illető némely dolgok fordultak elő, vagy a' hadsereg fölkelésé-revölt szükség's vérről füsttől tör vagy kard hordatott körül, parancs mellékletében, hogy kiki meghatározott helyen fegyveresen, vagy a' hogyan kellett, a' közönség tanácsa's egyszerűs mind parancsa meghallására jelenjék meg — kik meg nem jelentek's a' parancsok nem engedelmeskedtek: legjobb esetben rabszolgákká lettek I. 3.

politikai joggyakorlásra, azon abnormis állapotnál fogva, mely rajtok sulyongott. Így a' nemesség biztosítéka lehete a' szellemi képességnek, fölteste a' jogok gyakorolhatóságának... akkor. De most?... Fordult az idő. Az előjogosak alsó osztálya elszegényült, 's így tovább, mi ebből következik. C' est un fait.

Azonban álljon az előjog, mint hogy állania is kell: következik é ebből azon stereotyp állapot, miszerint, mint hajdan ugy most is, örökleg csak az események hatalma által a' practicus életből történetleg keletkezett kasztok érdekeit simogassuk, minden mást kizárván az alkotvány sánczaiból?... Nem, bizonyára nem! Az ellenkező contra-jus in thesi van. Ez világos. —

'S az levén, az igazság, jogszerűség és méltány magasztos eszméitől áthatott 184^{3/4}ki hongyülés, meleg lelkesültséggel karolá föl az előjogtalnok árva ügyét. És született a' IVik és Vik t. cz.; az első megadá a' nemtelenségnek a' birhatási jogot az 1715: 23 t. czikket eltörölőleg; az utolsó kimondá, hogy közhivatalokra leendő alkalmazásában senkinek az, hogy nemesi osztályhoz nem tartozik, akadályul nem szolgálhat. Dicső's kezdeménynek valami magasztos iktörvény; de, főleg a' posteriori, nem elég arra, hogy a' Te deum laudamus-t elnékeljék a' nem nemesek. Mert vajjon átalakult é már alkotványunk képviselőivé? ki vannak é fejlesztve organice elavult, de szerencsére a' tökélyesnek magvát rejtő institutioink annyira, hogy municipiumaink megfelelőnek a' municipalitas lényeges fogalmának, legfőbb átalakulási intézetünk, a' hongyülés, levetné ószerű öltönyét's venne magára újat, izletést és szépet, a' nemzeti képviselőmühelyében készültet?... Sőt ki-sebbet mondok: a' nemzet millioji (értem a' köznépet) közül a' legjobbak, legértelmesebbek, a' tisztesbek, midőn hivatalképeséget kaptak: nem kénytelenek é mindeddig a' választási, amához viszonyítva sokkal csekélyebb, jogra nézve az alkotvány sánczain kívül ácsorogni?.. Valóban a' hivatalképeségi jog, melyet kaptak, a' többiek nélkül csak ollyan szájizelőt kegy-falatka, mi annál hevesb, de ki nem eléghető élvingert keleszt. —

Érezé ezt néhány lelkesb megye, melyek tényleg bebizonyítandók, miként a' kor intéseit értik, törvényhozáson kívül, testvéri karokkal ölelék a' nem nemesek osztályának tisztesbjeit kebelökbe's megoszták velők jogaikat. És örült a' sziv és fendobogott a' kebel ezen a' polgárjog felfogtából keletkezett nemes tény fölött. Előcsillámát látók ebben ezen jog majdan bekövetkező széles terjedelmű szokás és tetleges törvény által szentesített gyakorlatának, melynek, ha szinte csak bágyadt fénye a' kebel megnyezetére iverve magát, olly jól esék a' léleknek. De ime jó a' nagymélt. Helytartótanács intézvénye, letiltja a' tisztesbek szavazásjogát's nem engedi őket a' választásokba befolyani.

Bár örömem tiszta derűje elborult is e' fölött, a' nagymélt. Helytartótanács ezen intézvényében, bármennyire részt vegyek is a' honoratiorok sorsában, sérelmet, mint némelyek, nem tudok látni. Ugyanis a' kormányhatóság itt csak azt tette, mire elvitázhatlanul joga van: korlátozá t. i. a' helyhatóságok tulvitt statutarius jogát's eltilta ollyas határozatokat, mik pozitív törvénybe ütköznek. Hogy ezen törvény immár elavult, a' változott idő és viszonyok közt az ész's méltány követeléseitől messze hátra maradt, az a' dolgon mit sem változtat. Mert ha ollyan: módosítani, vagy a' szükséghez képest el kell törteni, de maga utján, t. i. törvényhozásilag, és nem másként. És urak, ha csakugyan komoly a' szándék, min ugyan perczig sem kétkedem, megyei hatóságinkat valódi municipalitásokka alakítani's a' nemzet millioinak kitünőbbjeit tisztesbjeit, magatokat örök igazságszeretettől megtagadól, a' haza javát szem előtt tartva az alkotvány jótéiben részesíteni egészen, de egészen! — vigyétek által ez ügyet, az e' körül kifejtett lelkesültség melegét a' kellő térére's ne vesztégekessétek el ugy is czélhoz nem vezető uton és módon. —

Hogy a' dolog jelen stadiumában nem maradhat; hogy, az igazság, jogszerűség és méltány elvégre csakugyan kivivandja fényes diadalmát, hogy a' nép millióinak legalább tisztelbjeit Mirabeauként csak szuronyok hatalma üzheti ki az alkotmány sáncaiba egészen és teljesen behelyezkedéstől: az legalább előttem világos. Az nem is lehet, hogy következtetésünk jelöl sokáig magán álljon törvénykönyvünk lapjain a' hivatalképességi törvény a' szavazásjogi nélkül, minek sajátlag meg kelle amaszt előznie. Mert istenért! kinek a' több és fontosabb szabad: miért nem a' kevésb 's csekélyebb 's amannak megadása után, ennek megtagadását vajjon gyámokkal elég helyesen lehet é támogatni? 'S aztán a' dolgok alapjára nézve is e' kettő oly rokon kapcsolatban áll, miszerint a' szavazásjog nélkül a' hivatalképességi törvény aligha valamikéivel több mint... irott malaszt. Ki kell deríteni az agyakat az elfoglaltság kódétól, ki kell tisztítani a' kedélyeket a' nemesi mámoros gőg elszigetkezésére készítő, minden más osztálybeli lenező szellemétől: akkor, csak akkor lehet aztán jövendője az őik törvényzikknek. Ez pedig csak akkor létesíthető, az előítélet 's elfoglaltság a' szabadítékosak nagy tömegében csak akkor elenyészthető, ha ezuttal legalább a' honoratorok velők egyenlő jogoknak örvendenek, egyenlő sorba helyeztetnek. De most?... tantulusi kina vannak szegények kárhoztatva, mert birnak ugyan hivatalképességgel 's megengedve látják annak élvezését; de kérdem: élvezik é? Egy pillanatot vetve a' kortes-tömeg jellemére, melytől pedig in ultima analysi valamely hivatalra választatás függ, de a' melly égbekiáltó véteknek tartaná paraszt tisztet tenni 's arra v o k s o l n i, adjon kérdésekre kiki feleletet. Egy két példa nem dönti meg az ellenkezőt, egy két fecske nem csinál tavaszt. (une hirondelle ne fait pas le printemps). Én mióta a' hivatalképességi törvény megszületett, voltam tisztújításokon, 's úgy tapasztalám, hogy jelöltettek ugyan közhivatalra nem nemesek, de semmi erdvényvel; mert miután a' tömegtől ünnepélyesen leparasztottattak, ünnepélyesen ki is maradtak. Ez is tény. De így fog é sokáig lenni? Nem hiszem. Adná isten! mihamar teljeseződik optimistius hitem. Egyébiránt nem pro domo mea mondam ezeket. F. Gyarmat aug. 1845. Gyűjtőtáji N. József.

Válasz a' N. U. temesi levelezőjének. folyt.

Multkor mondottakból megérthető ellenem, minő fogalmaim vannak politikai kis- és nagykorúságról, mint szinte általában azt is, mit tartok a' fiataloknak közügyekhez szólhatásáról. A' kérdés másik oldalát ez uttal még vizsgálatlanul hagyom, mert korhadit politicusokról kellene értekezniem, mi által természetesen ép azon hibába fognék esni, melyért a' temesi koros urat megrovám; — ráhagyom ehézképest: válasszon szabadon, soroztassa magát a' Nemz. Ujság politicusainak bármelyik osztályába, ha tetszik — a' legvénebbek közé. 'S most lássuk pontról pontra, mit mond a' derék ur hatalmas politikája?

Miután megdicsérte a' Nemz. Ujság „érdemdes szerkesztőségét“ azért, hogy democratismusról beküldött temesi nézeteire helyeslési helyegét sűté; megfejt, mit értett akkor, midőn a' kormányt Pestmegye fölötti szemesb örködésre sarkalá. Ugyan mit gondol a' nyájas olvasó: mi rejlett a' kormányhoz intézett nagy szavakban? — sem több, sem kevesebb, mint, hogy a' Pest-Budán lakó királyi hivatalbeliek szorítottassanak arra, miszerint Pestmegye gyűlésein a' democratismus foglalásai ellen alkotványt 's kormányt védelmezzenek. Megvallom őszintén, ez értelmezést nem vártam, 's ha csak sejtetem is, hogy a' temesi dörgés nem akar egyéb lenni, mint „parturiunt montes, nascetur 'stb.“ szóra sem méltattam volna az egészét, vagy legföljebb arra szólítandám föl a' kormányleczkőző urat: adja világos értelmét sorainak, különben alkotvány-ellenes törekvéseket kellend részéről gyanítanunk.

Nem valék pedig elkészülve érintett magyarázatra már csak azon tiszteletnél fogva is, mellyel közhivatalban álló hazámifjai iránt viseltetni tartozom 's mivel nem gondoltam, hogy a' Nemz. Ujság — melylyet alkotványunk iránti többször kijelentett vonzódásáért becsülök — e' tekintetben másként van meggyőződve 's pedig elannyira, hogy a' főnemlített érdemes osztály irányában majd tiszteletlenségig terjedő nyilatkozatoknak ad helyt hasábjain. Avagy beszélhet é ember, ki az alkotványosságról való di fogalmakkal bír, oly módon, mint a' temesi levelező? megvallom, mi a' temesi magyarázatban mondatik, hi-

tem szerint egy mandarinnak is sok volna, nem hogy alkotványos nemzet körében, saját hazánkifjai ellen szinte hazafi által elmondatva minden jobb érzésűt meg ne borzasztana.

Hazánkban, ha meg nem ismérjük, hogy törvény, tehát alkotvány jelöli ki egyfelől a' közhivatalnok kötelességeit, másfelől törvény, tehát alkotvány védi őt mindaddig, míg kötelességi körében maradv, törvényszerűség jeleit látatja cselekvésiben: — nincs alkotvány, vagy az alkotványosság eszméje csak azért létezik, hogy alkalmunk legyen hébenhóban aféle szerencsétlen magyarázatokra, minőkkel a' temesi levelező bennünket legközelebb meglepni merészlett. Nincs e' világon tárgy, — még a' vallási lelkiismeret-szabadságot sem véve ki — mi oly kevésbé túrne kényszerítést, mint a' politikai véleménysszabadság, ha e' kényszerítés pozitívításokra vonatkozik. Politikai meggyőződés annyira öszsze van forrva kinekinek egyediségével, mihez képest személyes legszentebb jogok sértése 's emberméltségünk lealacsonyítása nélkül valakire parancsolni, hogy ez vagy ama politikai elvek szerint — meggyőződése ellenére is, cselekedjék — teljes lehetetlen. Mit mondjunk, midőn illetén erőszak életbe léptetése egész osztályra nézve követeltetik? — valóban nemtehetünk mást, mint hogy az irással eként kiáltunk föl: bocsásd meg nekik uram! mert nem tudják mit cselekszenek!

Azon tiszteletre méltó közhivatalbeliekre nézve, kikre a' temesi magyarázat vonatkozik, annyira sértőknek 's jogelleneseknek látom a' temesi levelező multkor megírott szavait, miszerint még most sem hitethetem el magammal, hogy a' jó ur ennyire szándékosan vetemülhetett volna. Még inkább megerősít e' vélekedésemben azon körülmény, mellyel fogva lehető legnagyobb kontárnak kellene érintett levelezőt tartani, ha állításai politikai oldalról vétetnek vizsgálat alá. Tekintsük csak közelebről azon viszonyt, melly a' temesi levélben érdeklött közhivatalnokot egyfelől fejedlme 's a' kormánylyal, másfelől a' nemzettel csatolja öszsze; 's látni fogjuk, miként ollyasmit, miről a' temesi levél szól — kívánni is oktalan. Ezen hivatalnokok mindannyian egy hazánkfijai; egy léget színek velünk, köztünk képezetnek jövöpálajokra, egybeszóvik őket velünk még szorosabban a' családi lét édeskötelekei, 's velünk öszszefüggve tartják holtok napjáig. Józanul tehát nem is képzelhetni, hogy mint becsületes emberek politikai érdekekben tőlünk elszakadhasanak; mi a' nemzetnek fáj, fáj az nekik is; mi öröme gerjeszti a' hazát, örömmel tölti el őket is: így szeretem én gondolni a' magyart, legyen az e' világon bármi hivatalban, 's nem hitetheti el velem akárminő temesi levelező, hogy valaki azért, mert közhivatalnokká lön — szükségkép megszűnt magyar vagy hazafi lenni.

Ha ez így áll, örülnünk kell é annak, hogy a' temesi levélben érdeklött közhivatalnokok távol a' politikai harcoktól egészen kötelességeiknek szentelik életüket; vagy e' helyett botorol azt követelnünk, hogy azok, kik hivatal-esküjök értelmében politikai küzdelmek eszközei gyanánt nem használtathatók, erőszakkal isillyenekké tétessenek. Nem tartozik hozzá, a' kormány elveit 's irányát fejtegetnem, de tannem mondok sokat, ha állítom, hogy még ollyan temesiféle tanácsadások egy egész tiszteletre méltó osztályt mélyen sértenek, kormányunk részéről ha rendre igazítást nem vonnak is magok után, bizonyára szánakozást ébresztenek a' hivatal tanácsadó iránt.

Mit mondjak, ha morális szempontból nézem a' temesi indítványt. Itt először is azt sajnálhatni leginkább, hogy olly lap, minőnek a' Nemz. Ujság tartja magát, hasonló tévelygéseknek enged helyet, 's ez által alkalmat nyújt azon gyanura, mintha vagy nem akarná lelkiismeretesen beváltani adott szavát, melly nem kevésb mint alkotványunk körüli hazafias örködés 's alkotványsszerű haladás; — vagy — mi szinte nem igen kedves tapasztalás volna — annak, mit általányosságban kitűzött, részzeit nem isméri 's a' létesítésre nézve magával nincs tisztában. Illy gyanura, mondom, alkalom nyujtatik a' temesisehez hasonló cikkek közretétele által; mert mit várjunk más oldalról, ha illynemű megvesztegetésre vezetó javaslatok fordulnak elemár a' N. Ujságban is! Vegye komolyan ezt fontolóra a' mondott lap érdemdes szerkesztősége, 's vigyázzon, nehogy hitelt adva némi ferde söt veszélyes szózatoknak, saját hitelét rendítse meg azok előtt is, kiknek véleményétől a' lapnak nemesak hatása de főállhatása is annyira függ.

Sérteném a' tisztelt testületet, mellyről szóva gyon, ha az erkölcsi bajok vizsgálatába bocsátkoz-

nám azon esetre, midőn a' temesi levél magyarázata életbe lépne; — a' jó urra bizom: gondolkodjék e' tárgy fölött, kísérje jó hazánk mozgalmait figyelemmel, 's ha látni tud, bizony látni fogja, miként a' magyar alkotványsszerű ellensége alig lehet mint az, ki még azokra nézve is, kik eddig távol a' politikai küzdelmek zajától egyedül hivatali terhes kötelességeiknek éltenek — ha mondom ezekre nézve is nem a' fejdelem 's haza iránti hűséget, nem a' hivatalnak lelkiismeretesen teljesített kötelességeit tekintend alapul a' följebb emelkedhetésre, hanem e' helyett olly categoriát szeretne fölláttatni, melly mellett az érintett tulajdonok nélkül, sőt tán ép ezek elfojtása 's előléseivel nyilnek tér egyesek előmehetésére. Vegye csak, mondom, a' temesi levelező ezt komolyan fontolóra, 's elhiendi, hogy ha magyarázat nélküli soraiban szuronyokkal látszék megtámadni akarni alkotványunkat, magyarázott soraí által ki akarja forgatni a' hivatalos élet alapjait, fölzávarni száz meg száz család nyugalmát, megzavarni 's rendíteni a' haza iránti hűség magasztos fogalmát, 's politikai véletlenségekre rakni a' közhivatalok alapját. Folyt.

Pestmegyei közgyűlés folytatása. Aug.

28. Skán viszonos nyilatkozatok fordultak elő elnök ő msa 's a' RRek részéről; mi közben egyfelől főisp. helyettes ur kimondá, mint tekinti saját állását e' megyében, más felől helyesítőleg megjegyezték, vajha minden főispán aként fogná föl nagyfontosságú helyzetét, 's olly értelemben kívánna törvényes hivatasának megfelelni. Megyei határozatok erejét illetőleg idéztetett az 1723: 56 t. cz., 's mondaték, hogy valamint legszebb tiszte a' főispánoknak arra ügyelni: megfelel é a' megye törvényszerű föladatának, szintazonkép kötelessége — kivétel nélkül — megyei bármely tisztviselőnek is a' megye-határozatok iránti engedelmesség. Jelesül elsőalispán ur megjegyzé, miszerint ha a' főn kijelölt határvonal szem előtt nem tartatik, oda a' megyei autonomia; többé nincs megye, hanem csak főispán, vagy helyettese. Hogy a' megyék legközelebb időkig így vélekedtek saját erejükről, mutatja mult országgyűléskor a' verificationalis javaslat ellen több oldalról hallatott nyilatkozat.

K. L. ez uttal alkalmat vön a' magyar jus publicum fölötti széttekintésre; kimondá, hogy azon munkák, mikkel e' részben eddigelé birunk, nem sokat érnek, 's aztán áttérve Magyarország monarchico-constitutionalis állapotjának elemzésére, monda, miként ezen fogalom csak az által nyer határozott jelentést, ha Pestmegye egykori jeles alispánjának szavait tartjuk szem előtt, mellyek szerint absolutismus elleni védelmünk a' repraesentatio, mert urunk királyunk előtt siker nélkül nem maradhat a' RRnek ujra meg ujra hódolattal kijelentett kívánságuk; míg más részben nem lehet megye, melly a' koronás fő törvényes akarattól az engedelmességet állandón megtagadhatná. Ha tehát nem tartja is esalhatlan gyógyszernek, a' repraesentatio mellett szavaz.

Most a' honti ügyre hozott végzés olvastaték; a' szerkezetből kitetszett, miként a' fogalmazó jegyző ur élénk figyelemmel kísérte a' tegnapi vitásokat egyes részleteikben is; — az olvasás bevégeztekor hangos éljennel üdvözöltetett a' sükerült fogalmazásért. A' fölolvastott végzésben egyenesen mondaték ki az is, mihez képest Pestmegye RRdei haladhatásunk első föltételül tekintik, hogy felelős kormányunk legyen; — már majd általsiklott e' végzés, midőn K. Lajos föllállt 's kijelenté, miszerint a' tegnapi vitatkozásokból a' végzés ezen részét nem következtetheti; ha ugymond, az alkotványos biztosítékok nem elegendők, mondjuk ezt ki általányosan, de specificus tárgyul ne tűzzük ki az ország többi hatóságai számára. Legjobb lesz az országgyűlési tárgyakban öszszeüendő választvány figyelmét fölhíni ez ügyre nézve; így legalább — Ulászló törvényei mai napig sem levén eltörlesztve — kikerüljük azon vádat: mintha alkotványos nemzetnek tartanók magunkat felelős kormány nélkül. Megvan a' felelősség alkotványunkban 's ha az élet minduntalan annak hiányzására emlékezteti is, e' részben magunkat, 's a' velünk született keleti inertiát vádolhatjuk. 'sat.

E. J. báró tesz még némi észrevételt; 's megengedi ugyan K-nak, hogy alkotványunkban megvan a' felelősség; de ugymond (saját szavai) alkotványossági realitás nem képzelhető felelősségi reglitás nélkül, melly utóbbi pedig nálunk mostanlag legföljebb is csak in idea létezik. Azt is hiszi a' ns

báró, hogy ha egyebekre nézve eltérések lesznek, a felelősség kérdését illetőleg bizonyára nem; 's állítása mellett fölhozza azt, mi e' lapokban az Erdélyi Hiradóczikkeire vonatkozólag a centralisatio ellen mondatott, hogy t. i. önálló törvényhozás magában még nem elég arra, hogy alkotmányos nemzet legyünk, végrehajtó hatalommal kell a' nemzetnek bírnia; ennek kiküzdhetéseért tűzzük zászlónkra a' felelős kormány halaszthatlan szükségét. Említendő még, hogy szóló akkor, midőn Magyarország boldogságát mondott föltételtől várja, nem feledkezik meg a' birodalom érdekeiről sem, 's a' felelős kormányt számunkra ezen érdekek kellő méltatása mellett hiszi elérhetőnek 's tartja eszközendőnek.

Első alispán ur szerint mindkettőnek igaza van; K-nak formaliter; E-nek a' dolog lényegére nézve: kívánja ehez képest szóló, hogy fölíratban csak ujabban biztosítékok szükséges léte említessék. — A' végzés csakugyan ezek szerint módosították.

Zala levele a' részek ügyében nagy részt K. L. t. bírói erőlyes fölszólalának köszönheti a' figyelmet, melyben részessült. Elsorolá azon viszontagságokat, miken a' visszacsatolt részek évek óta keresztül estek; megismerteté azoknak közjogi állapotjokat 's az ott divatozó magánytörvényi viszonyokat; — 's végül következteté, miként nehézségekről, melyek a' törvény végrehajtásának útját állanak, szó sem lehet. Elmondá a' botrányos eseményeket, melyek a' törvény-végrehajtás meggátolását kísérték. Smintán a' tényeket elsorolá, kívánta hogy hasonló botrányok megakadályoztatása által, adatnának a' nemzet törvényszerű kívánati iránt viseltető készségnek jelei — nincs igaza — ugymond — gr. Széchenyinek, midőn az oppositót arról vádolja, hogy az méltányos lenni nem tud, hogy erőszakolás által kíván egyedül cselözni jutni. Mutassa csak meg a' kormány, hogy nem pusztán szándék, nem csupán szó, mibe haladásunk iránti sympathiáját helyezi, 's meglátandja, hűbb 's készebb segédeket mint az ellenzék tagjai — nem lelend. Emelkedett szó más oldalról is, természetesen nem más okból, hanem hogy végtelen megtámadásokra szolgáltatson anyagot; nem is maradt el a' gúny, elmésség színtét viselő gorombaság 's többféle, mik Pestmegye termében annál kevésbé helyeseltetők, mivel itt az ellenvélemény jobbara egykét egyed által képviseltetik, 's itt is olly gyöngén, miszerint érintett sértő fegyverek nélkül sem volna kétes a' győzelem. Bárak vagyunk ez uttal Pestmegye egyik kitünő tisztviselőjét egész tisztelettel figyelmeztetni, miként alkotmányunk értelmében királyi ő fgsge hirdet országgyűlést, kezében van Magyarországra nézve a' főhatalom; ő adja szavát a' nemzetnek e' vagy ama tárgyban; — ezeket még most nem kellene a' kormányra ruháznunk, nehogy törvényink nem tudásáról vagy nem tiszteléséről vádoltassunk. — Zala levele pártolattik, 's az 1836: 21 t. cz. végrehajtása sürgettetni fog.

Husárszabás alkalmakor a' közönség (t. i. a' vendégek) hihetőleg úgy gondolkodék, hogy mivel itt egyenesen a' fogyasztók érdeke forog fön 's magokat mindannyian ezen osztályhoz tartozóknak tudják: legjobb leszen bevegyni a' tanácskozásba, 's az ügy-eldöntéshez aránylag, tehát többség alakjában járulni. Olly borzasztó zajt ütöttek, mintha ijesztgetni akarták volna a' RRket 's csudálatos egyetértéssel egyhangulag követelték a' hus fontjának 12 krra csökkentését. Csak nagy baj az, ha proletariusok előbb lépnek valamely jog gyakorlásába, mint azt a' törvényhozás számukra biztosítá. A' hus fontja helyben 14 kr; vidéken mérje, ki mint akarja, csak a' limitationalis áron fölül ne.

Több érdekes adat juttat ez alkalommal szönyegre; többi közt a' helybeli mészárosok beadott folyamodása szerint (mit másnap sikeretlenül ismételték) a' fővárosban hetenként 600 — 650 ökör, vagy 900 950 tehén vágatik le: csak egy két pénz minden fonton, 's bizony még sem megvetendő öszszegre rug. — Érintettek e' részbeni politialis rendszerünk hiányait: hogy t. i. a' mérleg föllállítatik székeink előtt, de azért a' székálló mér mint neki tetszik, mert nincs, kitől a' szegénység folyvásti védelmet várjon, ha csak egyszer is föl merte adni a' husmért. Valaki javaslá, hogy kellő fizetés mellett legyen tisztviselő, ki a' husmérésre felügyeljen; azonban itt némelyeknek eszébe jutott, hogy így eben gubát vásárolnánk, mert a' mészáros meg ezen ur majd csak megértének egymást. 'sat. Végül tehát minden a' régi mellett marad addig, míg az e' tárgyban készített választványi munkalatra fölsőbb jóváhagyás érkezik. Mint

historiai adatot jegyezzük még föl, mit egyik thírour Komárom városáról monda: itt, ugymond, azon jó szokás volt, hogy bizonyos napokon sütő vagy mészárosustatás tartaték; t. i. kútosorra nyert akasztatott, a' csaláson kapott egyed erre ült 's vétkéhez aránylag több ízben vízbe mártatott. Azt nem érinté: vajjon nyárban vagy télen volt e' eljárás inkább divatban.

Másod alisp. ur tervet nyújtott be takarékmagtárak miként leendő föllállítatásukról; ezen terv szerint minden helységnek legyen illetén éléstára; a' gabna bőtermésű esztendőben egyszerre vásároltának be, a' szükséges pénz takarékpénztárból vagy más illyenmü intézettől vétetnek föl a' községek által egyes gazdák kezességök mellett 's visszafizetésre 6 évi törlesztés állapittatnék. Némi kétség volt arra nézve: vajjon az egyes gabna-köleszők tartozásukat csupán csak pénzben fogják é leróhatni, vagy ezt természetiekben is teljesíthetik.

Választvány volt kinevezve a' közmunkáknak törvény-értelemben kivételökre; a' benyújtott munkalathat kettő emelendő kiléginkább: egyik, miszerint a' jobbágy-telken lakó nemesek személyeiktől nem tartozván közmunkával, e' tekintetben 12 nap helyett 9-et fognak szolgálni; másik, miszerint olly községekben, hol urbérszabalyozás nincs, nem sessiók de haldak szerint fog a' munkamennyiség kivettetni, különben például N. Körsre, hol egy egész hely 90 holdból áll, aránylag sokkal kevésb teher esnek, mint méltányosság szerint kívánhatni.

Volt a' gyűlés előtt két sajtószertű folyamodvány, melyek több nyilatkozat szerint oda nem is tartoztak; tárgyalattott mind kettő; egyik — melyben áttérésről van szó, az illető megye alispánjának fog megküldetni olly fölszólítással, hogy az áttérni akaró üldözöttek ellen védje. Megjegyzendő itt, miként azon levél, melyre a' folyamodó hivatkozik, 's mi által üldözöttek be akarja bizonyítani — olly szeliden van szerkesztve, miként csak lehet: atya nem szólhatna másként fiához, mint az illető főnök az áttérni akaróhoz beszél. Azonban nálunk bizonyos tárgyakra nézve sajtószertű fogalmak vannak divatban; ezektől eltérni némelyek a' világ minden kincseért sem akarnának. A' másik, szinte egyházi személy által benyújtott folyamodás választványnak adatott ki olly végből, hogy az iránt véleményt terjeszzenelö.

Zágráb megye levele, mely a' turmezői panasz következtében kelt megkeresésre küldetett válaszul — ritka jelességű latin fogalmazás és kimerítő tárgyismertetési által tünt ki. Elbeszéli az eseményeket kezdettől végiglen, 's a' nagygyá fejlett bajok benső okait ismérteti. Van benne sok, mi ha csakugyan aként van mint mondatik, tömördek rosznak magvait hordja keblében. Az e' tárgyban készitendő fölíráshoz P. megye ezen levélből igen sokat kölcsönözhet. Varasd levele, mely a' zágrábi legközelebbi események orvosoltatása iránt teendő lépésekre szólítja föl P. megyét — nem levén ez ügyben magának Zágrábnak még eddig semmi panasza — félretétett.

Zalamegyei közgyűlés. Hogy Zalában a' szabadelvűek egy nagy töredéke az ugynevezett új rendszerrel megbarátkozni nem tud 's ennek következtében főispáni helyettes ő mga irányában ellenséges hajlamát, hol csak lehet, ki is tünteti: azt aug. 15-án kezdődött évnegyedes közgyűlésünkön, mint tükörben láttuk. Lássuk a' dolgot: főisp. helyettes ő mga megnyitván a' gyűlést, mindenek előtt komoly fölszólítást intézett a' szép számmal összegyűlt KK. és RRhez, hogy a' gyűléseken mind végig megjelenni 's a' köz és magányügyek menetét elősegíteni sziveskedjenek; hogy az ne történjék, mit mult juliusban tartott rendkívüli közgyűléskor tapasztalni kénytelen volt, midőn a' gyűlés negyedik napján még a' megyei tisztviselők sem voltak mindnyájan jelen az elintézendő köz és magányügyek nagy hátramaradásával. E' férfias fölszólítás után megszólalott Cs. P. tb, ki mult gyűlésen mind végig jelen lenni nem méltóztatott 's megindítá a' vitát, szokott hányjavesies modorával mondván: tek. KK. és RR. a' mint értesítve vagyok, mult közgyűlésen az határozottat, hogy ha valamely megyei tisztviselő az alispáni hivatalnál tett jelentés, 's törvényes ok nélkül a' gyűlésekről eltávozik, a' főispáni helyettes az ollyan tisztviselőt hivatalától függeszse föl. Ezen határozat önkényre vezet: én pedig az önkényt még a' magam által választott elnök kezében sem, annál kevesebbé kívánom a' kormány embereiben látni; mivel pedig a' hanyagságot pártolni én sem akarom, indítványozom: hogy az

olly hanyag tisztviselőt az alispán jelentse be a' megyének 's ez függeszse föl hivatalától. Igen természetes, hogy erre egy adag éljen következett 's a' szólott tb. magával teljesen megeléguelve nyomula börszékére. Főispáni helyettes ő mélt. válaszolt: ha mond az ember valamit, annak alapja legyen. A' tb. ur ostromolta határozat nem új, hanem csak megújítása egy régiebbnek 's fölolvastatott az 1834. évi szeptember 24-én hozott végzés, mely szerint azon hivatalnok, ki törvényes ok 's az alispáni hivatalnál tett jelentés nélkül a' gyűlésekről eltávozik, alispáni jelentés nyomán a' megyei közönség vagy főispán ő mga által hivatalától fölfüggesztetni rendeltetik. Készen várta Cs. L. tb. e' végzés fölolvastatását 's kiemelé a' különbséget a' régi és új határozat közt 's minden önkény eltávoztatása végett a' hanyag hivatalnokot hivatalától egyedül a' megye által indítványozta fölfüggesztetni; ezután föl hívá a' KK. és RRt, hogy a' gyűléseken mind végig szorgalmasan megjelenjenek 's azokon éber figyelemmel örködjének; mert megtörténhetik, hogy a' legfontosabb tárgyak későn 's a' gyűlés végnapjaiban kerülnek szönyegre. Főisp. helyettes ő mga e' végső szavakban személyét érdeklő gyanusitást látott: mintha ő némely dolgok tárgyalatását készakarva kívánná elhalsztani, hogy aztán azok elintézésében szándékát annál könnyebben létesíthesse 's e' gyanusitást meg nem köszönve visszautasította. Mire Cs. L. tb. egyenesen a' m. főisp. helyettes ur felé fordulva: e' szavak, ugymond, személyemhez voltak intézve, én is személyhez szólok 's nyilvánítom: hogy én alattomban valakit gyanusítani soha nem szoktam; mert nincs Istennek olly teremtvénye, ki előtt véleményem szabadon kimondani nem merném. E' nyilvánításra kitört az éljen- és tapsvihar, melyet midőn a' dicsőített elégelt, e' szavaival: én mint szabad polgár szabadon mondám ki véleményemet, ez pedig kötelesség — csak sajnálatos, ha a' kötelességteljesítés illy tetszésre talál, — lecsendesített. Határozottat: csak a' megye függeszthesse föl hivatalától a' hanyag hivatalnokot. 'S miért nem a' m. főisp. helyettes ur is? feleljen az új rendszer. — E' vita után keletkezett egy másik. H. J. K. korholván magát, hogy mult gyűlésen mind végig meg nem maradt, egy a' mult gyűlésen elfogadott 's nemcsak a' fő és alispáni, hanem a' szolgabírói hivatalos fölszólításra is katonai erő tájlanló felsőbb intézvényt hozza szönyegre 's azt újra tárgyalatni kívánta. Ugy lett, 's először is szóló maga K. ur mondá ki véleményét az intézvény fölött 's azt mint zsarnokságra vezető 's a' megyei állást veszélyeztetőt félretétetni javasolta. Ez értelemben szóló Cs. L. tb. mi pártokra vagyunk oszolva, ugymond, ha az intézvényt elfogadjuk, könnyen megeshetik, hogy egyik párt a' másik buktatására katonai erő használand, és ekkor vége a' tisztválasztási, vége a' követválasztási, de vége még a' követutasítási szabadságnak is; mert valljuk meg igazán, nem láttuk e' mindenütt, hol csak katonai erő használattott, hogy mindig azon részen volt a' győzelem, mely a' katonai erőt kérte? csak egy Zalamegyében történt ellenkező, 's ezt nem másnak, mint az intelligencia olly példánélküli egyetértésének kell tulajdonitanunk. H. G. tb. a' katonai erőhasználsnak ellene van 's nem foghatja meg, mint lehet a' katonai erőt felelősség nélkül akárkinek is rendelkezése alá adni, mint azt jelen intézvény a' fő és alispáni hivataloknak ajánlja: holott a' megye maga is felelős, midőn azt használni kénytelen, ha nem másutt, a' lelkiismeret és isten igazsága előtt. — Főispáni helyettes ő mélt. ezen szavai: „hogy a' kormány jelen intézvény által csak jó rendet kíván eszközölni és föntartani; hogy a' kormánynak más mellék-célja nincs, ő tudja“ — siker nélkül maradtak; 's mi a' katonai erőt csak a' gonosztevők üldözésére 's a' törvényben kijelölt esetekben használandjuk. — Csak most került a' sor a' megye állapotjáról tett első alispáni évnegyedes jelentés fölolvastására. Megértettük ebből: hogy megyénkben ez idő alatt semmi járvány, vagy ragályos nyavalya nem mutatkozott; hogy első alispán ur egy pár szerencsétlen, avatatlan kezek által történt érvágás következtében a' kuruzslókat befogatni rendelte — mi helyeselteték; hogy az adózók gyermekeiket himlőoltásra és vizsgálatra még most sem akarják előhozni, azért az orvosok mellé, midőn az említett foglalkodásban eljárnak, pandurokat rendeltünk. Itt tárgyrokonságnál fogva H. J. K. m. főisp. helyettes urat a' mult májusi közgyűlésen tett megyei intézkedésről értesíté, mely szerint testi és elmebeli betegsége miatt hivatala teljesítésére elégtelenné vált F. J. második főorvos helyébe Takács J. t. orvost, 's

egerszegi járásbeli sebészt helyettesítettük 's főisp. helyettes ő méltóságát megkérte, hogy a' közkedves-ségű helyettes orvost, miután a' beteg fölgyógyulá-sához épen semmi remény nincs, megyei másod főor-vossá kinevezni méltóztatnék. A' m. főisp. helyettes ur a' KK. és RR. közkivátnának készséggel enge-dett és Takács I. — t megyei másod főorvossá kine-vezé; éljen a' derék emberbarát! Az így megürült e-gerszegi sebészi állomásra szinte helyettesítve volt König M. izráelitát nevezte ki ő méltósága, a' ns me-gye pedig a' nem ön hibája által lett szerencsétlen F. J. — sz. Mihály napig lakást 's évenként, míg él, az In-key-féle alapítványból kifizetendő száz pftot rendelt. Az első alispáni jelentés folyamából sajnalattal értet-tük továbbá, hogy megyénkben több elámitott helység az összesítési 's legelő-elkülönítési perekben legfel-sőbb helyrőlhozott ítéletek fogamatba vételét erőszak kal is gátolta, minek következtében a' hosszafalusi-ak nyakára már katonaság küldetett 's minthogy a' többi helységben is minden szelidebb mód sikeretlen-nek mutatkozik a' végrehajtás eszközésére, ezekbe is katonaság leszen szállítandó. Két körülmény ke-rülttiten tárgyalás alá: 1) Jelső alispán ur jelenté, hogy ezen elámitott helységekből majd naponkint jönnek utilevelet szorgalmazók, mellyel Bécsbe mehesse-nek bajuk orvosoltatása végett; mivel azonban egy főlsőbb rendelet az olyanoknak, kiknek pereik a' leg-főlsőbb ítélszékeken is keresztül mentek, Bécsbe me-hetésre utilevelet kiadni tilt, ő mindedig egy illy sze-rencsétlennek sem adott levelet. Többen szóltak a' do-loghoz, voltak, kik a' felsőbb rendeletet költségki-melés tekintetéből megtartatni kívánták. — Azonban győzött H. G. tb, ki előre bocsátván, hogy nincs az em-bernek nagyobb fájdalma, mintha elzáratik onnan, hol bajának orvosoltatását hiszi, így okoskodott: e szeren-csétlenek Bécsbe akarnak menni, azt hiszik: ha oda juthatnak, minden bajuk orvosolva lesz, miért vonnók meg tehát tőlök az utilevelet? és mi ezen okoskodásra elhatároztuk: hogy első alisp. ur minden Bécsbe szán-dékozónak adjon levelet; melly határozatunkra első alisp. ur csak azon egyszerű megjegyzést tevő: hogy ő engedelmeskedni köteles a' felsőbb rendeleteknek; ha mindazáltal a' megye a' felelet terhét magára vál-lalja — jól van. 2) első alisp. ur ezen elcsábitott hely-ségek bujtogatójit fölkerestetni 's megfenyítetteti in-dítványozta. Ez indítványnak is sok pártolója volt, a-azonban az előbb szólt H. G. tb. ellenezte a) követ-kezetesség tekintetéből: előbb elhatároztuk, ugymond hogy kiki mehesse oda, hol bajának orvosoltatandá-sát hiszi; miért ne engednők meg tehát tanácsot kér-ni kinekinek attól, kitől akar? b) tehetlenségi szem-pontból: mert ki fogja a' tanácskerőt és adót szorí-tani a' kapott és adott tanács kivallására? ezeknél fogva a' kontatók kikeresésétől elálltunk; ha mindaz-által tudomásra jő, hogy valaki törvényellenes tan-ácsot adott, azt büntetni fogjuk. —

Az évnegyedes jelentés után Varasdmegye lat-in szerkezetű levele olvastatott föl. Ebben Varasd-megye leírja a' zágrábi tisztújításkor történt szomorú eseményeket, egyszersmind elmondja: hogy ő ezek következtében ő föls. elibe kettős kérelmet terjesz-tett jobbagyi hódolattal: 1) hogy ő fölsége a' zágrá-bi tisztújításkor történt szomorú események megviz-szálását elrendelni, 2) hogy a' közelgő horvátországi gyűlést ne Zágrába, hol minden forrongásban van, hanem Slavonia valamelyik városába rendelni ke-gyeskedjék, 's kéri Zala megyét, hogy ezen kettős kérelme mellett intézzen fölírását ő felségéhez. H. J. K. e' tárgyat illetőleg azt indítványozta: minthogy bi-zonyosan nem tudjuk: vajjon a' levél foglalata való é, vagy nem? kérdezzük meg Zágrábmegyét a' dolog mibenlétéről. Csaknem megnyugodtunk e' javaslaton, azonban H. G. tb. fölszólalt: itt nem lehet azon kér-dés: ha vajjon igaz é, a' mit Varasdmegye mond? mert Varasdmegye olly diplomatikai állásu 's olly hiteles-ségű testület mint Zala- vagy Zágrábmegye, itt csak az a' kérdés: pártoljuk é, vagy ne? Felelt H. J. K. én privát tudósításokból tudom, hogy Varasdmegye le-velének foglalata nem való, 's azért indítványoztam Zágrábmegyét megkérdeznetni, mert nem akartam egyenesen kimondani, hogy Varasdmegye valótlant vagy tulságot ír. Belé szolt most egy fiatal tb. ki csak annyiból kívánt a' latin levél tartalmáról szólani, mennyire azt H. J. K. ur megmagyarázta; mert saját vallomása szerint a' latin nyelvet már egészen elfe-ledte *) 's hosszú vajadás közt világra szállott kinos

*) Bizédes magyarosdi thiró ur ezen vallomás nem nagy dicsőségére szolgál, mert illy rövid idő alatt sokat fe-lejteni nem lehet 's mit jelent ez? Lev.

szónoklata megütötte é a' latin levél tartalmát? meg bizony. Hisz a' horvát pártnak szilárd kitűréseért egy honfias éljént küldött. Azonban emelkedék több ko-moly szózat még e' tárgyban, csak az kár, hogy az illyr párt elleni gyűlölség igen kiritt mindenikből, végre O. J. tb. javaslatán mindnyájan megnyugodtunk, t. i. majd ha Zágrábmegye maga fogja velünk bajait köz-teni, akkor az ügyet tárgyalni fogjuk. — Ezeku-tán a' jövő szeptemberi törvényszékekre, mellyek-tben az alisp. urak fognak elnöklenni, a' táblabírákat megválasztottuk 's miután néhány ujon kinevezett tb. esküjét letette, gyűlésünk eloszlott. — *Mai délután-ra védegyleti gyűlés volt hirdetve, de senki sem jelent meg — szalál kelkesedes!* — Aug. 19. a' jegyzőkönyv fölolvastatása után egy evang. táblabíró emelte szá-vát egy kormányi rendelet ellen, melly a' főbb iskolá-ikban alakult, ugynevezett magyar társaságokat föl-oszlatja, kérte a' megyét, venné az ügyet pártolása alá. Az ügy, minthogy a' nemzetiségbe vág, pártol-tatandónak nyilvánítottatott. Különösen D. F. tb. ur fur-csa dolognak állítja, hogy midőn mindenek azt kiáltá-ják: az előbbi körülmények megváltoztak, a' kor-mány a' nemzetiséget pártolja — az épen most csip-desi a' nemzetiséget még illy apróságokban is. Mind-azáltal, hogy a' dologban teljes biztossággal járjunk el, ugyan D. F. tb. ur indítványára fölszólítjuk gr. Zay K. főfelügyelő urat, hogy közölje velünk a' felosztató rendeletet. — Azon főlsőbb helyről hozánk intézett kérdésre: mint vannak csürein megakva? nem kell é félünk éhenhalástól? vagy ennek akadályoztatása végett minő rendelkezéseket kellene tennünk? a' jövő közgyűlésből fogunk felelni, addig pedig szolgabírá-inknak a' tudakozást kötelességül tettük. Magtáraink nincsenek. Ma nevezünk ki egy választványt, melly a' magtáraink mi módni létesíthetése 's a' selyemte-nyésztés előmozdithatása iránt véleményt adjon, 's minthogy ezen választványban Zalamegyének min-den nevezetessége öszpontosítva van, sok jót várunk tőle. Ma még egy gyorsírót is fogadtunk föl, kinek kö-telessége leend nov. elejétől mart. utóljaig ifjainkat gyorsírasra nemesi pénztárunkból fizetendő hat száz pftért tanítani; megtanulandják é? az máskérdés. Aug. 20. an sz. István király ünnepén a' gyűlések folytak. Ez már Zalában csakugyan igazán új rendszer. Ugyan török ül é hátunkon? Vége köv.

Hontmegyei közgyűlés aug. 11-től 16-ig be-zárólag. I. Ság aug. 17-kén. E' gyűlés egész folya-ma bebizonyítja, miképpen hibásan számítottak azok, kik a' természet örök törvényét, melly szerint min-den hatás szükségképen visszahatást szül, az élet-ben ignorálhatónak vélték, 's miképpen a' legtevesztet-tebb tapintat: szabad institutiókon nyugvó megyékben főnöknek párthoz csatlakozni, mert akkor az nem kormányzó, de annak, a' mi, vagy is pártember-nek tekintetik, 's mind azon antipathiáknak, mely-lyekkel egyik pártember másik pártember ellenében viseltetni magát mintegy felhívva érzi, szintugy ki van téve mint bárki más, sőt még inkább mint bárki más, a' mennyiben nem egyesek de egy egész párttes-tület nehezítése bosszongása fordul ellene; nem is említve, hogy a' tekintélynek, a' nimbusznak, melly pedig hatalmas féktartó önézet által vezetett ke-zekben, örökre vége van. Illy abnormis állapotban van jelenleg Hontmegye, azon megye, mellynek polgárai boldogabb időkben testvérekként ölelék egymást megannyi fiait egy közösen tisztelt atyának, 's melly-ben ha a' meggyőződés-szülte vélemény-különbség pártokat alakítja is egy időre, hamar mulának azok, mert a' törvény es többség kimondotta eredményen — alkotmányos nemzettest tagjaihoz illoleg — min-denki szívesen megnyugvók. Most — a' manet alta mente repostum' elvhez képest mindig van botrány sérelemforrás, mindig van némi kölesönösen megtor-landó, mi a' kedélyeket folytonos izgatottságban tartja. Illy sérelem forrása lön ellenzékünkre nézve az april 24-kei erőszakolt többséggel tartott tisztvá-lasztás, mellynek magát az ellenzék, noha törvényes többségben létét tudá, miután mégis a' L. párt által meghitelesített nem engedett, 's egyedül azon párt küldöttei által szerkesztett nemesi öszszeírásban fog-lalt törvénytelen sokaság általi kijátszatását elke-rülhetlennek tartá, alávetni nem akarván, az illy vá-lasztás ellen ovást téve annak helyéről egyetemleg elvonult. Főispánhelyettesünk az által vélte az e' sérvből eredett kedélyzajdulást paralyzálni, ha a' következőendett közgyűlést minél tovább időre tűzi ki. Innen történt hogy közgyűlésünk negyedfél, törvény-székünk hét hónapi időköz utánra lőnek határozva. A' lehető legnagyobb biztosítékul azonban főisp. helyet-

tesünk ő mlga e' mellett még katonai erőt is jónak látta alkalmazni, melly folyó augusztus 12-kén vagyis a' gyűlés második napján 's folytatva következett napon Hont, Bars és Nógrád megyékből be is érke-zett — tanuja lenni egy szózajos, de békés megyei szabad tanácskozásnak. Rövidek leszünk és csak vázlatban adjuk a' tényeket. — Aug. 11-kén, mint a' tisztválasztás utáni napon főisp. h. ő mlga elnöklele alatt tartatott közgyűlésből kitűzött közgyűlési ha-tárnapon a' mindkét oldali RR. számosan valának székvárosunkban; ő mlga még egypár nappal előbb érkezék meg; és a' baloldal 's mintegy 25 — 30 em-berei, kik mind józanok valának, 's nagyrészen ön-ként azon napi vásár kedveért is gyűltenek öszsze, a' szokott reggeli órákban a' megyeudvar fészert mint tanácskozással kijelölt helyet egész csend és illede-lemmel elfoglalák; azonban óra órá után haladt 's főisp. h. ur nem érkezék, míg végre K. A. fősz. bírójöve meg administrator urnak egy papírra írt, 's rendeletével melly szerint főisp. helyettes ur állítólag a' személy-bátorságot veszélyeztetve látván, gyűlést mindaddig, míg amaz helyreálltva nem leend, tartani nem fog, a' még e' gyűlés folyama alatt tartandó ülésről azonban a' RR. a' fekete táblán — hová a' gyűlések kiírati szoktak — fogja értesíteni. Főisp. h. urnak e' várat-lan eljárása fájdalmas 's egyszersmind keserű érzel-mekkel tölté el az ellenzék férfainak kebleit annál inkább, mert illy szerű, rendelet'ek által a' kitűzött köz-gyűlés határnapjának minden ok nélküli elhalasz-tatásában új csorbát láttak üttetni alkotmányos jogai-kon, 's határozattá lön: miképpen helyettesített elnök és tisztviselőkkel tartassék meg a' törvényesen kitű-zött közgyűlés, mi meg is történt, választatván B. L. t. bíró elnöknek, D. P. jegyzőnek, I. S. sz. bírónak, Gy. E. ügyésznek, B. K. eskütnök. A' helyettesítve in-gy organiszt közgyűlés legelőször is választványt nevezett ő fölségéhez egy alázatos könyörgést fo-galmazandóul, melly szerint a' tisztválasztási sére-lemorvoslás 's főisp. h. urnak e' megye kormányzása-tól elmozdítatása jobbagyi alázatossággal kéressék, ebeli folyamodása pártolására egyszersmind a' test-vérmegyék is körlevelek által megkéretni határoz-tatván; továbbá küldöttség neveztetett ő es. kir. fő-hgsége országunk mélyen tisztelt nádorához, misze-rint ügyünkben ő föls. génél a' törvényes közbenjárást kegyesen eszközölni — 's Majláth György megyénk osztatlan tiszteletű főispánjához, hogy e' megye kor-mányzását — melly egyedül eszközölheti üdvünket, visszavállalni méltóztatassék. Jegyzőkönyv-hitelesi-tés után elnök B. L. ur a' gyűlést elosztatá. Másnap, azaz aug. 12-kén már fegyveres erő 's a' L. pártiak-nak zászló alatt megjelent kortestömege jelenlétiben tanácskozással főisp. h. ur elnöklele alatt, ki e' demon-stratióban a' személyes bátorságot immár helyreál-lítva hívé. Az elnök bevezető beszéde után több el-lenzék szónok kifejté a' tegnapi gyűlés elhalasztatá-sából eredő sérelmet, melly annál szembetűnőbb, mi-nél kevésbbé szolgáltatott erre ok, miután a' főisp. h. ur által említett eldugott nyers erő — mint egyik szó-nok mondá — pusztá rágalom, mellynek bebizonyí-tására minden embert felszólít 's miután világos, hogy főisp. h. ur egyedül azért nem tartá meg tegnap a' gyű-lést, miszerint időt nyerjen pártjának kortestöbbsé-gét szerzehetni. Melly utóbbi állítást midőn főisp. h. ur — miként t. i. többségszerzés végett halasztá el a' gyűlést — önként elismeré, 's I. t. bíró ez elime-résért ő mlganak köszönetet szavazott, mint melly által fölmenté az ellenzék állítása további bizonyí-tásától. Több baloldali szónok a' katonának közgyű-léseni törvénytelen alkalmaztatása ellen emelvén még hatályos szót, voks sürgetteték az iránt: törvényes volt é a' gyűlés-elhalasztás 's törvényes é a' katoná-alkalmazás vagy sem? 's a' szavazatszedő választ-vány ki is lett ő mlga által nevezve, miután azonban ő mlga ezen választványhoz az ellenzékől vagyis a' RR. nagyobb részéből kit sem nevezett, mi a' pártok illy állásban okvetlenül szükséges és jogos volt vol-na, ezt sérelmesnek látván az ellenzék, szavazni nem ment, 's az eredmény természetesen a' 's törvényesre' ütött ki, a' gyűlés délután 5 órakor elszlott el. — Aug. 13-dikán a' jegyzőkönyv - hitelesítéskor 's I. azon észrevéltétevé, miszerint a' tegnapi szavazás egye-dül a' RR. egy részének eredménye, miután a' másik rész ezt magára nézve sérelmesnek látván, szavazni nem ment, mi több ellen- és mellett-nyilatkozat után el is fogadtatott. Ezután az elnöknek választványokat a' RR. hozzájárulása nélkül nevezhető joga hozatván szőnyegre, e' részben ő mlga felhíva akként nyilat-kozá, miszerint a' RR. ellenére ugyan deputatiókat

Coourg hgnó két gyermekeinek. — Gróf Viennot de Baublanc egykor a törvényhozó gyűlésnek, később az ötszáz főből álló tanácsnak tagja, a császárság alatt megyei (departement) főnök, s XVIII. Lajos alatt belminiszter 89 éves korában elhunyt. — Pettersson hollandi képfaragó mesterséges kart talált fel, mellyről a párisi tudományos akademiának kiküldött kísérleti bizottsága legkedvezőbb véleményt adott. Napoleon idejéből egy hadastyán (sérvitéz) kinek mindkét karja hiányzik, ezen mesterséges karokkal ellátva minden nagyobb erőködés nélkül felemelte asztalról a töltött poharat, azt szájaéhoz vevé kiitta, s ismét helyére tette; sőt vékony papírlapot és tüt is feltudott venni az asztalról. Az agyvitéznek leirhatatlan volt öröme, midőn azt, mit 30 év óta nem tehetett, t. i. a legszükségesekkel ellátást most illy könnyen végezheté; de még leverőbb vala fájdalma, midőn a kölcsönzött álkart letenni s másodszeris megcsokonkálni kénytelenített. Az akademia egyik tagjának indítványára elhatároza: a művésztől e találmányt megvásárolni, s a csonka vitéznek ajándékozni.

Schweiz.

A rendes szövetséggyűlés aug. 22én befejeztetett, melly a szövetség kereskedési felvirágzására sokat dolgozott, de polgárainak belső nyugalmaát egyet nem értése miatt nem eszközölheté.

Törökország.

Egy nemzet történetei sem mutathatnak annyi példát: miképp jut a legnyomorubb szegény a legfényesebb stáshivatalokra, s miképp bukik a leggazdagabb innét a megvetés és szegénység örvényébe, mint Törökországé; majd hasonló tünemény az, melly közelebb alkalommal Riza pasával történt; bővebb jellemzésére s így a vele történtek kellőbb megértetésére álljanak e helyen a következők: Mahmud szultán halála után fiatal utódja által az amattól függesztett nagyvezéri hivatal visszaállítván, ezen méltóságban lépett Chosrew pasa a korm. élére. Riza bey Mahmudnál kamarás volt. Abdul Medsid Riza még atyja életében sem szívelheté, s most bizonyosan elbocsátandá őt udvarából, ha Chosrew, kinek kegyeibe Riza magát jó eleve beszínle, pártját nem fogja, mellynek eredménye lön Rizának nem sokára

udvari marsallá s a testőrség parancsnokává emeltetése s pasává nevezetése. Néhány hónap mulva Chosrewet Halil pasa megbuktatja. Riza ehez szegődik s egyuttal a nagyuri kegyek vadászatahoz fog minden erőből; Halil pasa nem sokára szinte elbukott, nagysága romjain emelkedett Riza; szultáni kedvezésekben most már nyilvánosan is részesített; attul fogva jövőjére is figyelt az új pasa s a nagy ur által barátit juttatá a jelentékesb hivatalokba; Rizának legkedvesebb kegyence volt Muza bey belgrádi császári biztos, ezt Riza Saib pasa helyébe pénzügy-miniszterré emelté. Eddig Riza pasa csak a közügyekbei hathatós befolyást igyekezett magának megszerezni, s ez által minden úton pénzt gyűjteni, Muzávali összeköttetése után azonban más indulat is zavará őt; ez t. i. tulhaladva őt elmetehetségben; egy társaságban így szólitá meg egykor Rizát és kegyenceit: „Nem volt e ez előtt a porta nagy és hatalmas, nem hoztanak e győzedelmes hadsergink a keresztényen tartományokból gyakran gazdag zsákmányokat, nem fizettek e az idegen fejedelmek padisáhnak adót, vajjon merészelt e eddig nekünk valaki tanácsot, vagy mi több utasítást adni? És most! nem vagyunk e forgókarikába szorított gyermekek, kik egy lépést sem tehetünk, hacsak a francia követ nem igazgatja azt, vagy nem parancsolja, hogy ide vagy oda lépjünk? Minő gyengeség! — s mi volt alapja, szilárdsága hajdani uralmunknak? jól fegyverzett hadseregünk; és mi oka mostani gyávaságunknak? csak az: hogy a hadi mesterségben elmaradtunk, míg mások abban előre haladtak, s ekkép mimagunkra hagytának; s nem lehetne e ez másképp? Állítsuk csak hadseregünket a többi nemzettel azonos lábra, vagy még jobbra, s a régi fényt bizonyosan körsugároland bennünket. Tedd tehát magadat — nagyvezér hadminiszterré, s fő hadvezérré, s minden erőddel azon dolgozzál, hogy tábori erők felvirágozzék. Ez minden esetre sok pénzbe kerülend; de bízd rám, majd megtömöm én a hadi pénztárat; egyedül csak egy feltétel szabok ki, hogy minden javaslatim elfogadtassanak.“ Ezen tüzelés után az udvari marsall csakugyan átvevé a hadminiszterséget, s a sergek újításához fogott. A

pénzügyminiszternek pedig minden javaslati elfogadtattak s a pénztár duzzadni kezdett; e célra a kormányzás minden más ágában — kivéven a hadit, lehető legnagyobb takarékoságot használt eszközül, minden rendü hivatalnok fizetésének egy ötödét lehuza, a serail költségeit csökkenté, végül az adót fölemelé. Ezen tervlétesítésnél a miniszter-pár elég okos volt a kor hathatós újításnak nem egyenesen ellentállani; átlátták ok, hogy a katonaságjavítás az oktatási ügy javítását idézné elő s meg is kezdé ezt katonai tanintézettel. E szempontból véve a dolgot, Riza pasa a török kormányférfiak közt minden esetre kitünő helyen fog állani, mert — habár önzése kincsgyűjtésben fáradozott is, magas vagyai még is aláslyedt nemzetének fölemelése körül buzgott; de az ut, mellyel e célra használt s az eszközök nem jól valának s nem a magok idejében megválasztva; Riza sok ellenséget szerze magának, ezek közt a szultán két sógora Ahmed Fethi és Mehemed Ali Hekym beyjel egyesülve, Riza megbuktatására minden utat megkísértettek és sikerült is azt nyergéből kiütni; Riza megfosztatott hivatalától, Tsiragan mezzei lakiba száműzetett 30 ezer piaster nyugdíjjal. Halil kapudán pasa is letéttett helyébe Mehemed Ali Topsanából nevezetvén ki.

Elegyhírek.

Aug. 12én lepleztetett le nagy pompával Beethoven emléke Bonnban; az emlékiratot ő felsége a porosz király és neje, Victoria angol királynő férjes-tül, Frigyes ausztriai főherczeg, az anhalt-kötheni herczeg, a meiningeni koronaörökös stb. irtak alá. A leplezési ünnepnél minden nemzet színei, kik aláírásaikkal az emlék-felállításhoz járultak, lobogtak (vajjon a magyar nemzeti színek láthatók voltak e?) — A luzerni nagy tanács minapi egyik ülésében Steiger folyamodványát tárgyalá, mellyben ez, még mint fogoly, megkegyelmezésért könyörög; mivel pedig később megszökvén, ezen folyamodtát vissza nem huza, ez okból azon határozat, miszerint a halálra ítéltnek, ha megszökött, elítéltetése közolvashatás végett karóra szegztetendő, rajta is foganatba vétetik.

72dik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1845.

Hirdetés.

A n. méltóságú magyar kir. udvari kamararendeléséből ezennel közhírré tétetik, hogy f. évi october 14kén a marmarosi kam. igazgatóság épületében következő gabonamennyiségek beszállítása fog nyilvános árverésre kitétetni, és a legkisebb árt kívánóknak szállítás végett átengedtetni.

Table with columns for location (Szigetre, Husztra, Bustyaházára, Király-Mezőre, Körös-Mezőre, Rahóra, Vissóra, Tisza-Ujlakra) and items (tiszta búzából, rozsból, kukuriczából, zabból) with corresponding quantities and prices.

A kiknek tehát ezen gabonaszállítástokat magokra vállalni kedvök volna, ezennel felszólítatnak, a mondott napra Szigeten a marmarosi kir. kam. igazgatóság épületében, délelőtti 9 óráig vagy személyesen, vagy törvényes hatalmazottjaik és képviselőik által megjelenni, vagy írott 10% készpénzből vagy statuskötelezvényekből álló bánatpénzzel ellátott, bepecsételt ajánlataikat legfőljebb folyó évi october 13dikán estig azon meghatározott nyilatkozattal benyújtani, hogy az árverési feltételeknek előre is tökéletesen alátetik magokat. — A személyesen vagy törvényes hatalmazott és képviselőik által megjelénők a mondott 10% bánatpénzt f. é. october 13dik napján a sziget kir. tisztartáságnál nyújtatvány mellett letehetik, a nyújtatványt az árverési kiküldöttségnek az árverés napján előmutatván, még az is észrevéteik hogy azon felek, mellyek ajánlataikat írásban adják be, egyszersmind pedig személyesen is meg akarnak az ársökkenésen jelenni, az illető kir. kincstári pénztárak e betett bánatpénzről szóló eredeti bizonyítványát a pecsét alatt benyújtott ajánlathoz kapcsolják, a szóvali ársökkenésnél pedig csak meghitelesített másolatban tartoznak az említett bizonyítványt előmutatni.

Az árverés és kötelezvény közelebb feltételei mind a magyar kir. udv. kincstári számvevőszéknél Budán, mind a marmarosi kir. k. igazgatóságánál Szigeten napoként olvashatók. Budán, augusztus 13kán 1845. 2-3

Csődület.

A rónaszéki kir. kamrai sebészi állomás — mellyel évi fizetésül 300 ft. 12 köből tűzifa, 260 font so. 6 szekér szén, 52 pozs. mérő zab, 6000 ölynyi rét, 20 pozs. mérő buza szabott aron, és szabad szállás vannak összekötte — megürült; azok tehát, kik ezen helyet megnyerni kívánják, sebészi tudományokról, magyar nyelv tökéletes tudásáról és jó viseletökről szóló bizonyítványokkal ellátandó ké-

résüket folyó évi szeptember 24ig a marmarosi kir. kamrai igazgatóságunk nyújtásuk be. Egyébiránt megjegyeztetvén az, hogy a seborvosnak hivatalos utazásakor kerületjében, hová a kobilapójánai kir. vasmű-gyár is csatoltatik, fel napdíj és lópenz megadatik. 1-3

Hirdetés.

A méltóságú magyar kir. udv. kincstár részéről közhírré tétetik: miképen jövő 1845/6 iskolai évre egy a sziget kamrai alapítványt illető évenkénti nyolczvan öt váltó forintból álló iskolai segedelem-díj megürült, mellynek elnyerhetésére következő feltételek szabotnak elő:

1) Ezen segedelem-díj csak valóságos magyar királyi udv. kincstári szolgálatban volt, vagy jelenleg levő sóházi, harminczadi, gazdasági, bányászati, vagy postatisztek fia vagy árva részükre van rendelve.

2) Ugyanezt csupán olly ifjak nyerhetik el, kik a nemzeti iskolákból már kiléptek s a mult 1844/5 iskolai éven jó erkölcsi viselet mellett, a tanulványokban jeles előmenetelt tettek.

3) Mulhatlanul szükséges, hogy az esedezők ebbeli folyamodásukat legfeljebb f. évi sz. Mihály hó végeig a marmarosi kamrai igazgatóságunk bemutatassák s azokhoz az illető ifjakat érdeklő eredeti iskolai bizonyítványukat mellékeljék.

4) Megkívántatik az is: hogy a könyörgő-levelekben az illető szülék tulajdon szolgálatjuk idejét s gyermekeik számát, mindezt az árvákra nevezve pedig a gyámtyák hitelesen bizonyítsák be, magában értetvén Dunavizálás Budán aug. 30kán: 9 11/2 9 1/2 a 0 felett. 1-3

5) az: hogy ezen segedelemdíjra a nem valóságos kir. kincstári tiszték fiaivalamint azok is, kik csak nemzeti iskolákba járnak, vagy nem jeles előmenetelűek, nemkülönbön azok is, kiknek folyamodványaik a kitűzött határnap elmúltával, vagy pedig a kívánt eredeti bizonyítványok nélkül nyujtatnak be, számot nem tarthatnak. 1-3

Tanszéki pályázat-hirdetés.

Ő császári s apostoli királyi Felsőge kegyelmes határozatánál fogva a zágrabi királyi akademiánál megürült természettani (Physika) tanszék betöltése végett, a magyar királyi tudomány-egyetem elölt tartandó újabb csődületi pályázat határnapja folyó évi november 13kára van kitűzve, Kelt Pesten augusztus 29én 1845. Szoblahói Pál m a E l e k a pesti királyi tudományos Egyetem jegyzője. 2-

Hirdetvény.

A diósgyőri kir. koronai uradalom részéről közhírré tétetik: hogy f. 1845ik évbentermett gubacs-szedés és makkoltatás használatá iránt Felső-Győrben az illető erdőtisztvisz irodájában folyó évi szeptember 15kén nyilvános árverés fog tartatni; ennelfogva ezen haszonvételeket bérbe venni szándékozók ezennel hivatalosak; a gubics és makkoltatás iránti becs-, ugyszint az árverési feltételek ugyanazon irodában olvashatók levén, Kelt Miskolczon, augusztus hó 14kén 1845. 1-3

Gabonár váltó garasokban.

Table with columns for location (Pesten, Pozsonyban, Győrben, Baján, Mosonyban, N. Szombatban, Ujbecsén, Miskolczon) and items (Tisztabuza, Kétszeres, Rozs, Árpa, Zab, Kukoricza) with corresponding prices.